

Tisková zpráva spolku Klimatická žaloba ČR

Akademie věd a právnické fakulty dávají v kauze století za pravdu Klimatické žalobě, Česko je podle nich v ochraně klimatu “černý pasažér”. Posudky si vyžádal Ústavní soud v probíhajícím řízení.

V Praze 27. 5. 2025

Ústavní soud v probíhajícím řízení o Klimatické žalobě požádal Akademii věd ČR a právnické fakulty tří univerzit o nezávislá stanoviska k právním povinnostem Česka v oblasti ochrany klimatu a snižování emisí. Akademie věd vyhodnotila pasivitu českých státních orgánů jako protiústavní a označila Česko za “černého pasažéra”. I posudky dalších oslovených institucí v mnohém dávají za pravdu argumentům spolku: Česko neplní své povinnosti, zejména by mělo přijmout vlastní klimatický zákon a rychleji a důsledněji snižovat emise skleníkových plynů.

- **Ústav státu a práva Akademie věd ČR** je přesvědčen, že Česko svým pasivním přístupem ke snižování emisí porušuje základní lidská práva, resp. požadavky Evropského soudu pro lidská práva dovozené mj. ve věci švýcarských seniorek v loňském roce. Právě tento bod je přitom klíčový pro rozhodnutí Ústavního soudu v případě Klimatické žaloby. Ve svém posudku Ústav státu a práva AV ČR Česko výslovně označil za “černého pasažéra”, který spoléhá na to, že jeho pasivitu vykompenzují jiné státy, a který nepostupuje koncepčně ani transparentně.
- **Právnická fakulta Univerzity Karlovy** mj. upozorňuje na podobnosti s německou klimatickou žalobou (Neubauer et al. proti Německu), které Spolkový ústavní soud vyhověl na jaře 2021. I z české ústavy podle ní vyplývá požadavek na mezigenerační odpovědnost a solidaritu: řešení klimatické krize tedy nelze jen odsouvat na budoucí generace. Česku chybí vlastní klimatický zákon a pokud jde o evropské cíle, neplní je dostatečně.
- **Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci** spatřuje nezákonnou nečinnost ministerstev již v tom, že vlastní klimatický zákon ani nepřipravila a nenavrhl k projednání, tedy neudělala nic pro to, aby mohl být v budoucnu přijatý.
- **Právnická fakulta Masarykovy univerzity** kritizuje kromě absence klimatického zákona také absenci závazných klimatických cílů zejména pro období po roce 2030 a obecnou nečinnost ministerstev, které nebyla např. schopna přijmout ani aktuální Politiku ochrany klimatu. Pokud ČR nemá vlastní klimatický zákon, měla by alespoň důsledně plnit veškeré závazky plynoucí z práva EU, což se však v současné době neděje.

Vyhledání stanovisek výzkumných a vzdělávacích institucí je už třetím signálem významnosti, kterou Ústavní soud Klimatické žalobě přisuzuje. Tříčlenný soudcovský senát nejprve rozhodl o potřebě projednat ústavní stížnost na patnáctičlenném plénu Ústavního soudu, které rozhoduje jen nejdůležitější kauzy. Poté si soud také nechal svým analytickým odborem zpracovat podrobnou analýzu klimatického práva, jež vedoucí odboru Monika Hanych označila na nedávné konferenci České společnosti pro evropské a srovnávací právo za “nejrozsáhlejší” za poslední dobu. Klimatická žaloba je podle Hanych “kauzou století” - jak ostatně vešla ve známost i klimatická litigace ve Francii (*l’Affaire du Siècle*).

Vincenc Bouček, radní Klimatické žaloby ČR, k tomu uvádí:

“Považujeme za velmi důležitý signál, že si Ústavní soud vyžádal právní stanoviska tolika respektovaných institucí. Z tohoto kroku i z délky a propracovanosti poskytnutých stanovisek, je patrné, že si tyto instituce dobře uvědomují naléhavost klimatické krize a význam našeho případu. Stanoviska se sice v některých bodech liší, jejich vyznění je ale jednoznačné: Česko je nečinné, chybí nám spolehlivé plány a právně závazný klimatický zákon. Ztotožňujeme se zejména se stanoviskem Akademie Věd ČR, podle kterého Česko svým pasivním přístupem ke snižování emisí porušuje základní lidská práva svých obyvatel.

Spolek Klimatická žaloba všechna stanoviska zveřejnil na svých webových stránkách <https://www.klimazaloba.cz/soudni-dokumenty/> a vypracoval shrnutí nejdůležitějších bodů (v příloze této TZ). Spolek aktuálně chystá repliku k novým podkladům a očekává rozhodnutí Ústavního soudu v nejbližších měsících.

Kontakt pro média:

Vincenc Bouček, radní spolku Klimatická žaloba ČR
vincenc.boucek@klimazaloba.cz

Jakub Zamouřil, radní spolku Klimatická žaloba ČR
jakub.zamouril@klimazaloba.cz

www.klimazaloba.cz